УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА
Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ
Тел: +387 (0)51 **304 001**, **304 006**, **304 013**, **304 017**, **304 029**
Факс: +387 (0)51 **304 032** **E-mail:** info@fpnbl.org www.fpnbl.org

Социологија урбаног простора

Семестар:	Први (Други циклус студија)
Статус предмета:	Изборни
Фонд часова:	3+2
Број ECTS бодова:	
Наставник:	Доц. др Ранка Перић Ромић
Услов за похађање:	-
Електронска пошта наставника:	peric.ranka@gmail.com
Консултације:	Пон. од 12:00 до 13:00 и уторком од 12:00 до 13:00

Опис предмета

У предмету се проучава и анализира однос урбаног простора према урбаном становништву. Прате се утицаји трансформације урбаног простора на квалитет живота становника као и утицај социопросторне редистрибуције истих на просторну концепцију ширења и развоја градова. Пажња је усмјерена на неопходност измјене просторно-регулационих планова који стварају нове стилове живота, специвичне навике становника, прилагођене потребама потрошачког друштва. Анализира се на који начин и у ком облику промјене у урбаном простору утичу на промјене у начину живота урбаних становника. Прати се веза између употребе и злоупотребе урбаног простора у сврху развојне концепције градова као и утицај тих измјена на урбану заједницу. Разумијевајући урбани простор као форму интеракција појединаца у циљу задовољавања појединачних али и колективних потреба, пажња се усмјерава на могућност одржавања урбаног простора као специфичног локалитета прилагођеног потребама заједнице у доба када исти претендују глобалном ширењу и умрежавању ван националних оквира у којима се и простор посматра као потрошна роба.

Очекивани исходи учења

Оспособљавање студената за самостално разумијевање значаја урбаног простора на квалитет живота урбаног становништва као и уочавање исхода измјена урбаних простора на нове видове друштвених односа прилагођене потребама савременог друштва. Прочавање предмета треба да код студената развије самосталне увиде у могућност стварања урбаних простора прилагођених потребама савременог човјека и развојним перспектива капиталистичког друштва.

Садржај предмета

1. Дефинисање појма „урбани простор“
2. Кључни актери у структурисању урбаног простора
3. Трансформације урбаних простора - случај развијених градова капиталистичких земаља
4. Трансформације урбаних простора - случај постсоцијалистичких земаља
5. Утицај трансформације и ревитализације урбаних простора на социопросторну редистрибуцију становништва
6. Утицај трансформације урбаних простора на живот урбаних становника (промјене навика и стварање нових потреба)
7. Одумирање сфере јавних урбаних простора
8. Комерцијализовање јавних простора - потрошња простора
9. Нови концепти функционисања урбаних простора кроз јавно-приватно партнерство
10. Приватизовани простори и систем контроле корисника

11. Стварање нових идетитета као вида припадности просторним оквирима
12. Могућност очувања аутентичних урбаних простора као статусних симбола градова
13. Одрживи град-између потреба грађана и потрошачког друштва
14. Могућност очувања сфере локалног у вријеме доминације глобалних процеса
15. Будућност урбаних простора

Начин извођења наставе

Настава се изводи у виду предавања и вјежби. Извођење наставе одвија се у виду анализе наставних тема које подржавају интерактивни приступ у раду. Вјежбе промовишу самостални рад студената у виду презентација семинарских радова које одговарају наставним јединицама а уједно омогућавају анализу стечених знања и виђења наставног предмета.

Вредновање и оцјењивање рада студената/киња

Провјера знања врши се током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, из испита, у вријеме редовних испитних рокова.
Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), активности током наставе и вјежби (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.
Студенти/киње обавезни/е су да редовно долазе на наставу и вјежбе, активно учествују на настави и вјежбама. Студент може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.
Колоквиј је писмени тест који се изводи у току семестра. Студенти су обавезни писати колоквије и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената у школској 2014/2015. години.
Студенти су дужни да активно учествују у настави и вјежбама, читају одговарајућу литературу, раде писмене и семинарске радове.
Завршни испит се организује некон завршетка семестра. Завршном испиту могу приступити сви студенти који су испунили предиспитне обавезе. Завршни испит се организује усмено.
- Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједе на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, мора поново слушати наставу и испунити предиспитне обавезе.

Обавезна литература

Вујовић, С. (1988), Социологија града, социолошка хрестоматија, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
Вујовић, С. и Петровић, М. (2005) Урбана социологија, Завод за уџбенике и наставна средства,Београд,
Петровић, М. (2009), Трансформација градова ка деполитизацији урбаног питања, Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета, Београд
Пушић, Љ. (1997), Град друштво простор, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд

Допунска литература

Lefevr, A. Teorija prostora, Treći program radio Beograda, br.45, II, 1980. str. 513-651.
Lefebre, A. (1991). The Production os Space, Oxford: Blackwell.
Harvey, D. (2012), Rebel Cities. London: Verso
Sanders, R. (2009). The Public Space of Urban Communities, in *Public Space and the Ideology of Place in American Culture*, eds. Orvell Miles and Jeffrey L. Meikle. Amsterdam, New York: Rodopi B.V. 263-290.
Vujošević, M. i Petovar, K. (2006). Javni interes i strategija aktera u urbanističkom i prostornom planiranju. *Sociologija*. Vol. XLVIII (4): 357-382.
Čaldarović, O. (2011). Urbano društvo na početku 21. stoljeća. Osnovni sociološki procese i dilema. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk, Hrvatsko sociološko društvo.
Demant, J. and Landolt, S. (2014). Youth Drinking in The Public Place: The Production of Drinking Spaces in the Outside Nightlife Areas. *Urban Studies*. Vol 51 (1): 170-184.
Džejkobs, Dž. (2011), Smrt i život velikih američkih gradova. Novi Sad: Mediterran Publishing.
Gel, J. (2010). Život među zgradama. Korišćenje javnog prostora. Beograd: Urbanistički zavod.
Bodnar, J. (2015). Reclaiming public space. *Urban Studies*. Vol 52 (12): 2090-2104.
Cybriwsky, R. (1999). Changing patterns of urban public space. Observations and assessments from the Tokyo and New York metropolitan areas. *Cities*, Vol. 16. (4): 223-231.
Zlatar, A. (2008). Prostora grada, prostor kulture. Zagreb: Naklada Ljevak
Zukin, S. (1995). The culture of Cities. New York: Blackwell Publishers.
Zukin, S (2010). Neked City. The Death and Life of Authentic Urban Place. Oxford: University Press.